

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Cirugía Podolóxica 2		Código	750G02030
Titulación	Grao en Podoloxía			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Mosquera Fernandez, Abian	Correo electrónico	abian.mosquera.fernandez@udc.es	
Profesorado		Correo electrónico		
Web	moodle.udc.es			
Descrición xeral	A materia de Cirurxía Podolóxica 2 combina durante o 2º cuatrimestre do 3º curso de grao teoría e práctica co obxectivo xeral de situar o alumnado no marco conceptual das técnicas máis habituais en cirurxía podolóxica. A materia pretende achegar o estudantado a unha metodoloxía que lle permita establecer un diagnóstico e un prognóstico certos e recoñecer a aparición de complicacións na aplicación das técnicas cirúrxicas propias da súa disciplina. Dende o punto de vista práctico perséguese desenvolver unhas habilidades básicas.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A33	Coñecer e obter habilidades na aplicación das técnicas podolóxicas de cirurxía ungueal, de cirurxía podolóxica de partes brandas, de cirurxía ósea e articular do pé.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B9	Fomento dunha segunda lingua de interese para a profesión.
B13	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar.
B17	Capacidade de motivarse e motivar a outros.
B19	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Coñece as indicacións e a metodoloxía de aplicación das técnicas podolóxicas de cirurxía ósea e articular do pé.		A33	B1
			B3
			B5
			B6
			B17
			B19
			C1
			C2
			C6

Coñece as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamento dos tumores no pé.		B1 B3 B5 B6 B13 B19	C1 C3 C6
Coñece, valora e aplica o protocolo preoperatorio e o consentimento informado.		B1 B3 B6 B8 B9 B17 B19	C1 C3 C6
Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.			C2
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1
Coñecer e obter habilidades na aplicación das técnicas podolóxicas de cirurxía ungueal, de cirurxía podolóxica de partes brandas, de cirurxía ósea e articular do pé.	A33		
O alumno identifica e diagnostica o nivel de risco dun pé patolóxico, adquire habilidade no manexo das técnicas de estudo e valoración do pé. É capaz de desenvolver o conxunto de tratamentos podolóxicos de acordo ao nivel de risco presente no pé e en correlación co equipo multidisciplinar	A33		

Contidos	
Temas	Subtemas
UNIDADE DIDÁCTICA 1. Introducción á cirurxía osteoarticular do antepé	TEMA 1. Conceptos e consideracións básicas en cirurxía osteoarticular
UNIDADE DIDÁCTICA 2. Tumores óseos	TEMA 2. Etioloxía e abordaxe cirúrxico da exostose subungueal TEMA 3. Etioloxía e abordaxe cirúrxico do osteocondroma
UNIDADE DIDÁCTICA 3. Alteracións dixitais	TEMA 4. Etioloxía e tratamento cirúrxico das deformidades dixitais

UNIDADE DIDÁCTICA 4. Hallux abductus valgus	TEMA 5. Fisiopatoloxía da deformidade do hallux abductus valgus TEMA 6. Avaliación precirúrxica TEMA 7. Radioloxía e goniometría TEMA 8. Técnica anestésica TEMA 9. Disección anatómica da primeira articulación metatarsofalánxica TEMA 10. Técnicas cirúrxicas distais TEMA 11. Técnicas cirúrxicas diafisarias TEMA 12. Técnicas cirúrxicas proximais TEMA 13. Técnicas cirúrxicas falánxicas TEMA 14. Procedementos sobre partes brandas TEMA 15. Artrodese metatarsofalánxica TEMA 16. Artrodese cuneo-metatarsal TEMA 17. Artroplastia metatarsofalánxica
UNIDADE DIDÁCTICA 5. Tratamento cirúrxico do hallux rigidus	TEMA 18. Implantes e hemiimplantes da primeira articulación metatarsofalánxica
UNIDADE DIDÁCTICA 6. Complicacións postoperatorias en cirurxía do antepé	TEMA 19. Complicacións en cirurxía osteoarticular e de partes brandas do antepé
UNIDADE DIDÁCTICA 7. Fascite plantar	TEMA 20. Fisiopatoloxía e abordaxe cirúrxica
UNIDADE DIDÁCTICA 8. Pé plano e pé cavo	TEMA 21. Fisiopatoloxía e abordaxe cirúrxico
UNIDADE DIDÁCTICA 9: Artroscopia de pé e nocello	TEMA 22. Principais indicacións e contra-indicacións.
UNIDADE DIDÁCTICA 10: Cirurxía das anomalías conxénitas e neuromas	TEMA 23. Etioloxía e abordaxe cirúrxico

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	B5 B6 B8 B9 B13 B19 C1 C2 C3 C6	20	27	47
Prácticas de laboratorio	B5 B6 B8 B9 B19 C1	9	10	19
Seminario	B1	12	15	27
Traballos tutelados	B3 B5 B8	3	17	20
Proba obxectiva	A33 B17	2	34	36
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	As sesións maxistrais desenvolveranse como clases expositivas-participativas con importante apoio audiovisual. A asistencia as sesións maxistrais non é obrigatoria. Nas sesións maxistrais traballarase con vocabulario en inglés de modo que o alumnado poderá empregar o inglés nas actividades que se desenvolvan na aula. A través da plataforma virtual da UDC ofreceranse materiais didácticos para apoiar os contidos do temario así como material para traballar na aula e fóra dela. NOTA: Según normativa da UDC aqueles estudantes con matrícula a tempo parcial terán dereito preferente a elixir quenda cando haxa dúas ou máis grupos con horarios diferentes nunha determinada materia e a un réxime de asistencia a clase de carácter flexible.
Prácticas de laboratorio	A asistencia ás prácticas de laboratorio é obrigatoria na súa totalidade e o seu obxectivo xeral é que o alumno/a desenvolva unhas habilidades básicas no manexo do instrumental quirúrgico e coñeza aqueles aspectos básicos de interese que forman parte do protocolo prequirúrgico. A ausencia a ditas prácticas só estará xustificada no caso de producirse algunha das seguintes causas debidamente acreditada e documentada (imprescindible justificante con data do mesmo día da ausencia que deberá de ser entregado antes de pasados 10 días da ausencia ao profesor responsable da materia), enfermidade ou lesión que incapacite para a realización da práctica, falecemento dun familiar ata o segundo grado, citación xudicial que coincida coa data da práctica, asistencia a unha sesión do Claustro ou do Consello de Goberno da UDC que coincida coa data da práctica. O alumnado terá dereito a non recuperar as prácticas de laboratorio ata un máximo de 1 práctica. Un número maior de faltas aínda sendo xustificadas ou a existencia de faltas injustificadas supoñen o suspenso da materia. O alumnado deberá asistir á práctica de laboratorio incorporándose ao grupo que lle foi asignado. Realizaranse controis de asistencia nos que o alumno/a debe de asinar ao comezo da práctica. A firma é a garantía da asistencia do alumno/á a práctica polo que a ausencia desta poderase entender como a súa ausencia á mesma. A puntualidad así como manter un comportamento adecuado co resto de compañeiros, profesorado e persoal da UDC durante as mesmas respectando a normativa da UDC son aspectos de obrigado cumprimento polo que tanto as faltas reiteradas de puntualidad como as faltas de respecto e comportamento durante as mesmas supoñen o suspenso da materia e a posibilidade de apertura de expediente disciplinario. AVISO: É requisito imprescindible acudir ás prácticas con bata ou pijama branco e bolígrafo. En caso contrario o alumno/a non poderá realízalas.

Seminario	Nos seminarios traballaranse aspectos específicos do temario mediante o desenvolvemento de actividades en grupos e/ou cuestionarios tipo test que servirán para profundar nos contidos da materia. Poderase traballar ademais con textos en inglés e/ou castelán indistintamente. En ocasións o traballo realizado nos seminarios reflectirase coa entrega e exposición dunha actividade individual ou grupal. A asistencia aos seminarios e a realización das actividades marcadas polo profesor son obrigatorias na súa totalidade e non se poden recuperar ou substituír por outra actividade da materia sendo necesario alcanzar a metade da puntuación total destinada aos seminarios para superar a materia. En caso de non logralo, na convocatoria de xullo o alumno/para deberá responder a 30 preguntas tipo test relacionadas coas diferentes temáticas abordadas nos seminarios da materia. A ausencia aos seminarios só estará xustificada no caso de producirse algunha das seguintes causas, debidamente acreditada (con xustificante de data do mesmo día da ausencia que deberá de ser entregado ao profesor antes de pasados 10 días da ausencia), enfermidade ou lesión que incapacite para a realización da práctica, falecemento dun familiar ata o segundo grao, citación xudicial que coincida coa data do seminario, asistencia a unha sesión do Claustro ou do Consello de Goberno da UDC que coincida coa data do seminario. En caso de ausentarse xustificadamente ao seminario o alumnado terá dereito a non recuperalo ata un máximo de 2 ausencias, un número maior de faltas aínda sendo xustificadas ou a existencia de faltas inxustificadas supón o suspenso da materia. Todo o alumnado debe asistir aos seminarios incorporándose ao grupo que lle foi asignado. Existirán follas de control de asistencia nas que o alumno/para debe de asinar. A firma é a garantía da asistencia do alumno/á o seminario polo que a ausencia desta poderase entender como unha falta. Calquera falta xustificada debe de documentarse adecuadamente coa causa e datas do día e entregarse ao profesor responsable da materia. A puntualidade na asistencia é de obrigado cumprimento polo que se rexistrarán os atrasos. As faltas de puntualidade serán penalizadas podendo chegar a supoñer o suspenso da materia.
Traballos tutelados	Realizarase e se expoñerá na aula un traballo obrigatorio de grupo tutelado relacionado cunha das seccións do programa. As orientacións para a súa realización e exposición, así como a data de entrega e exposición serán detalladas coa suficiente antelación e anunciadas na plataforma virtual da UDC. Na súa presentación e / ou elaboración valorarase o uso do inglés. Na cualificación final individual de cada un dos alumnos/as que compoñen o grupo de traballo supervisado considerárase: Comprensión da materia tratada, rigor científico, capacidade de síntese e crítica, adecuación e actualización da bibliografía consultada, claridade na exposición , capacidade para explicar adecuadamente o tema e axustarse ao tempo de presentación. É necesario obter polo menos 5 puntos sobre 10 posibles para superar a obra supervisada así como o uso do inglés xa sexa oralmente ou por escrito. A non realización e / ou exposición do traballo supervisado supón a suspensión da materia. Neste caso, o alumno/a deberá responder na convocatoria de xullo a 30 preguntas tipo test relacionadas cos traballos realizados por todo o alumnado.
Proba obxectiva	Realizarase unha proba obxectiva de 80 preguntas tipo test en data aprobada e publicada en calendario académico. Esta proba poderá incluír cuestións relacionadas cos contidos tratados nas sesións maxistrais, con casos clínicos vistos na aula, coas prácticas de laboratorio, cos seminarios e con aqueles temas de interese que o profesor indique e que deberán ser traballados polo alumnado. O día da súa realización facilitarase a información relativa á puntuación das preguntas. É necesario obter polo menos 5 puntos de 10 posibles para superar a proba obxectiva. Cara á metade do cuadrimestre en data que será notificada aos alumnos e publicada con suficiente antelación realizarase unha proba parcial individual dos contidos da materia e daqueles aspectos que indique o profesor que fosen abordados ata ese momento e que ten por obxecto valorar a capacidade de razoamento, creatividade e espírito crítico do alumno. Esta proba parcial constará de 40 preguntas tipo test, forma parte da proba obxectiva e terá carácter liberatorio de maneira que se é superada o alumno non terá que volver examinarse dos contidos avaliados na convocatoria de maio. Esta proba parcial liberatoria ten un valor do 30% sobre o porcentaxe total da proba obxectiva. É necesario obter polo menos 5 puntos de 10 posibles para superar a proba parcial. As pautas para a súa realización daranse coa suficiente antelación.

Metodoloxías	Descrición
Seminario Sesión maxistral Prácticas de laboratorio Traballos tutelados	A atención personalizada que se describe en relación con estas metodoloxías concíbese como momentos de traballo co profesorado de forma presencial ou virtual. A forma e o momento en que se desenvolverá a atención personalizada correspondente a cada actividade serán indicados ao longo do curso segundo o plan de traballo da materia.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Seminario	B1	A realización e exposición na aula das actividades relacionadas cos seminarios obrigatorios son obrigatorias na súa totalidade e non poden ser recuperadas ou substituídas por outras actividades da materia. É necesario obter polo menos unha puntuación de 5 sobre 10 posible na súa realización e exposición. A non realización e / ou exposición das actividades relacionadas cos seminarios supondrá o suspenso da materia. Na calificación dos seminarios serán considerados: Comprender o tema, rigor científico, as achegas dos estudantes ao resultado final, capacidade de síntese e crítica, adaptación e actualización da literatura, claridade da presentación, a capacidade de explicar o coñecemento adquirido e axustarse ao tempo de presentación. As pautas para a súa realización e exposición serán dadas o día da presentación da materia e serán anunciadas na plataforma virtual da UDC. A asistencia aos seminarios, a realización e exposición das actividades marcadas polo docente son obrigatorias na súa totalidade e non se poden recuperar o substituír por outra actividade da materia sendo necesario acadar a metade da puntuación total destinada aos seminarios para superar a materia. No caso de non asistir a totalidade dos seminarios, no expoñer e non realizar na aula as actividades relacionadas cos seminarios ou non lograr a puntuación mínima requirida na convocatoria de xullo o alumnado deberá responder a 30 preguntas tipo test relacionadas coas diferentes temáticas abordadas na totalidade dos seminarios da materia.	10
Sesión maxistral	B5 B6 B8 B9 B13 B19 C1 C2 C3 C6	A participación e aportación activa e con criterio que denote un axeitado coñecemento e seguimento do corpo teórico da materia en consecución dos obxectivos da materia nas sesións maxistrais se calificará con 1,5 puntos sempre que, a criterio do docente, se obteña unha participación correcta e con criterio científico nos controis periódicos realizados na aula. A mera asistencia sen participación e/ou achega activa ás sesións maxistrais non computará na avaliación final.	15

Prácticas de laboratorio	B5 B6 B8 B9 B19 C1	A asistencia ás prácticas de laboratorio é obrigatoria na súa totalidade (control de asistencia) para superar a materia. En cada unha das prácticas, valorarase se o alumno logrou acadar adecuadamente os obxectivos propostos. Os últimos 2 días do programa práctico están destinados á realización dunha proba teórico-práctica na que debe obter polo menos unha puntuación de 5 de cada 10 puntos posibles. As orientacións para a realización desta proba teórico-práctica entregaranse o día da presentación da materia. No caso de non acadar ou superar os obxectivos de cada práctica e / ou non acadar unha puntuación de 5 no exame teórico-práctico suporá a suspensión da materia.	5
Traballos tutelados	B3 B5 B8	Realizarase e expoñerase na aula un traballo tutelado obrigatorio en grupo relacionado con algún dos apartados do temario. As pautas para a súa realización así como a data de entrega e exposición detallaranse o día da presentación da materia e anunciarase na plataforma moodle da UDC. Na súa exposición e/ou elaboración valorarase a utilización do inglés. A non exposición do traballo tutelado supón o suspenso da materia. Na cualificación final de cada un dos alumnos que compón o grupo de traballo tutelado considerarase: Comprensión do tema tratado, rigor científico, capacidade de síntese e de crítica, adecuación e actualización da bibliografía consultada, claridade na exposición e axustarse ao tempo de presentación. É necesario obter polo menos 5 puntos de 10 posibles para superar o traballo tutelado. As pautas para a súa realización daranse o día da presentación da materia. A non realización e/ou exposición do traballo tutelado supón o suspenso da materia. Neste caso o alumno deberá responder na convocatoria de xullo a 30 preguntas tipo test relacionadas cos traballos tutelados realizados por todo o alumnado.	10

Proba obxectiva	A33 B17	Realizarase unha proba final obxectiva de 80 preguntas tipo test (60% da cualificación final) Esta proba poderá incluír cuestións relacionadas cos contidos tratados nas sesións magistrais, con casos clínicos vistos no aula, coas prácticas de laboratorio, cos seminarios e con aqueles temas de interese que o profesor indique e que deberán ser traballados polo alumnado. O día da súa realización facilitarase a información relativa á puntuación das preguntas. É necesario obter polo menos 5 puntos de 10 posibles para superar a proba obxectiva. Cara á metade do cuatrimestre (en data que será notificada aos alumnos e publicada con suficiente antelación) realizarase unha proba parcial individual dos contidos da materia e daqueles aspectos que indique o profesor que sexan abordados ata ese momento e que ten por obxecto valorar a capacidade de comprensión, razonamiento, creatividade e espírito crítico do alumnado. Esta proba parcial constará de 40 preguntas tipo test, forma parte da proba obxectiva e terá carácter liberatorio de maneira que si é superada o alumnado non terá nin poderá volver examinarse na convocatoria de maio nin de xullo dos contidos xa avaliados e superados. Supón un 30% do valor total da proba obxectiva. Será necesario obter polo menos 5 puntos de 10 posibles para superar a proba parcial liberatoria e para que a porcentaxe asignada (30% do valor total da proba obxectiva) contabilice na avaliación final facendo media segundo a porcentaxe asignada. En caso de suspender a proba liberatoria o alumno/a deberá examinarse de todos os contidos da materia na convocatoria de maio e non se terá en conta ese 30% do valor da proba liberatoria. As pautas para a súa realización daranse o día da presentación da materia.	60
-----------------	---------	---	----

Observacións avaliación

Para superar la materia es necesario:

Lograr una calificación de 5 sobre 10 en el global de la asignatura, asistir a la totalidad de las prácticas de laboratorio y superar el respectivo examen práctico; realizar, superar y exponer en el aula las actividades relacionadas con los seminarios; lograr una calificación de 5 sobre 10 en la prueba objetiva final y realizar, superar y exponer en el aula el trabajo tutelado que le haya sido asignado.

Por lo que en el caso de que la calificación de alguna de las partes imprescindibles para superar la materia (seminarios, prácticas de laboratorio, trabajo tutelado y prueba objetiva final) sea inferior a 5/10 la calificación final será de suspenso y la valoración numérica se calculará pasando la calificación calculada de la parte que motiva el suspenso sobre 10 y sumada porcentualmente al resto de calificaciones, siempre que dicha suma no supere el 4/10 en cuyo caso se reflejará el 4 como calificación final de la materia.

Convocatorias de segunda y posteriores matrículas : Para aquellos alumnos/as que hayan cursado la materia y realizado las prácticas obligatorias de forma completa con la calificación de APTO, deben de tener en cuenta que pueden volver a cursar toda la materia nuevamente o presentarse solo al examen teórico final.

El alumnado con matrícula parcial: podrá obtener la calificación de la asignatura con la modalidad ordinaria o modalidad en la que la prueba objetiva supone el 80% de la calificación y el otro 20% un examen práctico que se realizará el mismo día de la prueba objetiva al finalizar la misma. En esta modalidad será obligatorio superar ambas partes para superar la asignatura.

Convocatorias de la oportunidad adelantada de evaluación : Para aquellos alumnos/as que hayan solicitado la oportunidad adelantada de evaluación, cumplan con los requisitos y se le conceda podrán presentarse al examen teórico final cuya calificación supondrá el 100% de la calificación de la materia.

La calificación de No Presentado se otorgará a aquellos alumnos/as que no se presenten a la prueba objetiva final o a ninguna de las prácticas de laboratorio.

Las condiciones para la obtención de la Matrícula de Honor (MH) son que el alumno/a obtenga más de un 90% de la calificación total de la asignatura, sea la mejor calificación de entre todos los matriculados-as en la materia en la oportunidad evaluada y su aportación en las sesiones magistrales, seminarios-talleres y prácticas de laboratorio haya sido significativa a criterios del profesor responsable de la materia.

NOTA: No se atenderán dudas o reclamaciones relacionadas con las puntuaciones obtenidas en las diferentes metodologías por correo electrónico o cualquier otro medio no presencial.

Fontes de información

Bibliografía básica	1. Banks AS. Mc Glamry's comprehensive textbook of foot and ankle surgery. 3ª ed. Philadelphia: Lippincott-Williams & Wilkins; 2001. 2. Chang TJ. Técnicas en cirugía ortopédica. Pie y tobillo. Madrid: Marban; 2006.3. Gerbert J. Textbook of bunion surgery. 3ª ed. Philadelphia: WB Saunders company; 2001. 4. Hetherington VJ. Hallux valgus and forefoot surgery. New York: Churchill Livingstone; 1994. 5. Izquierdo Cases JO. Podología Quirúrgica. Madrid: Elsevier; 2006. 6. Mercado OA. Atlas de cirugía del pie. Madrid: Federación española de podólogos; 1995.7. Kelikian AS. Sarrafian's anatomy of the foot and ankle. 3ª ed. Philadelphia: Lippincott-Williams&Wilkins; 2011. 8. García Carmona FJ. Patología y cirugía ungueal. Barcelona: Ediciones Mayo; 2008.9. Guía práctica de protocolos quirúrgicos en Podología. Comisión de formación del Consejo General de Colegios Oficiales de Podólogos; 2009.10. Fernández Mallo O. Manual para personal del bloque quirúrgico. 2ª ed. Complejo Hospitalario Universitario A Coruña; 2009.
Bibliografía complementaria	1. Coughlin MJ. Pie y tobillo. Madrid: Marban; 2011. 2. Johnson KA. Pie y tobillo. Madrid: Marban; 1998.3. Kelikian AS. Tratamiento quirúrgico de pie y tobillo. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2001. 4. Barouk LS. Reconstrucción del antepie. 2ª ed. Bordeaux: Amolca; 2008. 5. Nunley JA. Advanced reconstruction. Foot and ankle. 2ª ed. Rosemont: American Academy of Orthopaedic Surgeons; 2007.6. Pfeffer GB. Foot and ankle surgery. Operative techniques. Philadelphia: Saunders Elsevier; 2010.

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Anatomía específica do membro inferior/750G02002

Biomecánica do membro inferior/750G02013

Patoloxía Podolóxica 1/750G02021

Patoloxía Podolóxica 2/750G02022

Quiropodoloxía 1/750G02027

Quiropodoloxía 2/750G02028

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Cirurxía Podolóxica 1/750G02029

Materias que continúan o temario

Prácticum 1/750G02033

Prácticum 2/750G02034

Prácticum 3/750G02035

Observacións

Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir co obxectivo da acción número 5: "Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social" do "Plan de Acción Green Campus Ferrol": A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase preferiblemente vía electrónica en formato dixital sen necesidade de imprimilos. No caso de realizarse en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarase papel reciclado e evitarase a impresión de borradores. Débese facer un uso sustentable dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria. Na realización dos traballos da materia, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet, sen indicación expresa da súa orixe e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, será cualificado con suspenso (0,0) na actividade. Todo iso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento. Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade, no caso de detectar situacións de discriminación por razón de xénero tomaranse medidas para corrixilas. É recomendable ter coñecementos de inglés dado que en todas as metodoloxías da materia traballarase con vocabulario en inglés. Ademais valorarase o uso deste idioma na realización e exposición do traballo tutelado. Procedemento de matrícula de estudos en réxime parcial dos estudantes: Os estudantes a tempo parcial poderán solicitar aos Decanos e Directores dos centros responsables da súa titulación a dispensa académica que lles exima da asistencia a clase da materia ou de partes da mesma. Neste caso o alumnado será evaluado mediante unha proba teórico-práctica final (100% da avaliación)

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías